

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH.
NACZELNE DOWÓDZTWO X WP.
(SZTAB GENERALNY)

8048 J2

Warszawa, dn. 25. VIII. 1921 r.

Oddział II Informacyjny

Hand
★

DO

Ew/6. № 32455/I/II.

WODZA NACZELNEGO/ADJUTANTURA GENERALNA/
BELWEDER.

Raport Attache Wojskowego w Finlandji przedkładam do wiadomości.

1 załącznik.

Za zgodność:

Jankowski

SZEF ODDZIAŁU II. SZTABU GEN.:

w z. S I K O R S K I m.p.

Podpułkownik.

Otrzymują: Wódz Naczelny/Adjut. Gen.
Minister Spraw Wojsk.
Dep. Spr. Morskich.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

ADJUTANTURA GENERALNA
NACZELNEGO WODZA
L. dz. 8048 J2
Wpłynęło dn. 27. VII 1921 roku
Wyszło dn. — 1921 roku
Załączników —

306

POSELSTWO POLSKIE W HELSINGFORSIE.

Warszawa, dnia 18.VIII.1921 roku.

Attache Wojskowy.

8048

S. T a j n e.

Nr. 666.

DO

NACZ. DOW. W. P. - ODDZIAŁ II. - SZTABU GEN.

Sprawy poli-
tyczne.

Uzupełniam tu raport ze sprawozdaniem o konferencji Min. Spr. Zagr. państw Bałtyckich i Polski, która odbyła się w Helsingforsie.

Prasa fińska
po konferencji.

Postępowa - milczy.

Ludowa podaje z tytułem entuzjastycznym - za zjazd Staro-fińska-/Grupa Erichä/-Wystąpiła przeciw zjazdowi i dziennik tego kierunku "Iltalehti" zwykle przychylny do związku pierwszy raz wystąpił przeciwko narówni z prasą germanofilską.

Agitacja niemiec-
ka przeciw związku
P.B. i Polski.

Agitacja prasowa przeciw zjazdowi tłumaczy się narzuceniem przez Niemców swego zdania, że zjazd jest inspirowany przez Francję, że koncepcja francuska ma na celu oddzielić chińskim murem Niemcy od Rosji i z tego powodu związok państw bałtyckich z Polską należy uważać jako skierowany nie tylko przeciw Rosji, ale i przeciw Niemcom, podkreślając, że Polska jest sługą Francji, zaś polityka prowadzona przez Polskę jest wyzywająca.

Nasza linja poli-
tyczna.

Poseł Sokolnicki uważa, że nam obecnie nie należy narzucać się Finlandji pod względem zawarcia konwencji, natomiast należy dać twardo i mocno do poznania opinji publicznej w Finlandji, że my narazie zachowujemy rezerwę i nie chcemy żadnych konwencji, któreby nas zbyt drogo kosztowały i zbyt angażowałyby nas. Poseł Sokolnicki prosi, by drogą nieurzędową ukazały się wzmianki o tem w prasie warszawskiej.

Poseł Sokolnicki, uważa, że, prowadząc w ten sposób linje polityczną Finlandja sama do nas przyjdzie, a ostatni zjazd Min. Spr. Zagranicznych w Helsingforsie jest zwycięstwem tej polityki. Rząd fiński faktycznie przyszedł do nas i teraz trzeba zyskać tego samego od opinji publicznej.

Należy podkreślić, że wpływy niemieckie na obecny rząd fiński znacznie zmniejszyły się.

Polityka angielska.

Stosunek polityki angielskiej na tutejszym gruncie znacznie zmiękł.

Sprawy wojskowe.

Jak meldowałem wizyta oficerów wojsk fińskich ma nastąpić w początku września/głównodowodzący armją na piśmie o tem zakomunikował.

Projektowany odjazd ^{oficerów} na krażowniku wojskowym "Mattinkurka" został zaakceptowany prezydentowi K.P.F. przed wyjazdem j jego do Helsingforsu do Peczeni/podróż prezydenta do Peczeni będzie trwał do 1. września/. Krażownik "Mattinkurka" ma zarazem rewizytować naszą marynarkę.

O ileby zaszkły zmiany melduje telegraficznie.

W delegacji biorą udział wyżsi oficerowie armji fińskiej, a mianowicie:

1/. Szef Marynarki i D-ca obrony wybrzeża generał-Kiwes-jeden z nielicznych wyższych oficerów armji fińskiej-jawnie wrogo występujących przeciwko wpływowi niemieckim-ententofil i przyjaciel Polski-blizki do partji postępców-przyjaciel ministra spraw zagranicznych Holstiego-blizki i wierny człowiek dla prezydenta.

2/. D-ca 2. dywizji piechoty gen. Wetcer-bohater wojny wolnościowej Finlandji. W Tomtoforsie rozstrzelał do 10 tysięcy czzerwonych finów, były przewodniczący Komisji Rozjemczej w Røjajokach/podczas rokowań byłem przydzielony do niego przez Rząd Polski/jest pierwszym kandydatem na stanowisko głównodowodzącego armji fińskiej. Sympatyk Ententy-oba zachowują łączność z partją niemiecką.

3/. Pomocnik głównodowodzącego armją i inspektor armji gen. ljt. Lewestrem, były dowódca korpusu armji rosyjskiej podczas wojny. Autorytet wojskowy. Człowiek uczciwy i apolityczny.

4/. D-ca brygady kawalerji pułkownik Landen z armji rosyjskiej. Przeprowadza reorganizację jedynej brygady kawalerji. Sympatyzuje polakom. W zeszłym roku stawiał swoją kandydaturę na attache wojskowego do Polski.

5/. Pierwszy adjutant prezydenta pułkownik Emeljus,

o którym wspomniałem w swoich raportach i prosiłem o nadanie mu dekoracji polskiej za oddanie nam bardzo cennych usług. Jest kuzynem Holstiego i ma wpływy u prezydenta. Innych nie wymieniam ponieważ ostateczna lista nie została zatwierdzona.

Skład delegacji był ułożony z pomocą pułkownika Emeljusa i gen. Kiwekesa, ponieważ wpływy niemieckie prowadziły bardzo silną agitację przeciwko wyjazdowi wyższych oficerów, którzy mają wpływy, a natomiast dążyły do urządzenia wycieczki młodszych oficerów, nie mającej dla ^{nas} znaczenia w przyszłości, czyli tak, jak to było z dziennikarzami, o czym przez pułkownika Emeljusa doprowadziłem do wiadomości prezydenta i ten ostatni wyraził bardzo wielkie niezadowolenie, że do Polski byli wysłani podrzędni dziennikarze.

Ze względu na specjalny skład delegacji czy nie uważa Nacz. Dowódcą wskazane, abym ja towarzyszył z Helsingforsu do Polski, o czym to proszę mnie powiadomić.

Obecnie jestem na urlopie w Warszawie i wyjadę w powrotną drogę 21. sierpnia, aby być w Helsingforsie, przed wyjazdem delegacji, co z pewnych względów jest koniecznym. Delegacja ma na widoku poznać naszą linię. Niektórzy z wyższych oficerów będą prowadzić notatki w celu podania wojskowej prasie.

Część informacji, która podana w prasie fińskiej, przez dziennikarzy, którzy byli w Polsce, razem z informacjami, które ukazały się w prasie wojskowej po powrocie delegacji oficerów fińskich, należałoby w celach propagandy wydać w zeszytach w języku fińskim i szwedzkim, jako informacje o Polsce i jej armii podane przez samych Finów. Tym wydanie zajmie się wojskowa placówka drogą pośrednią, ponieważ zredaguje ją pułkownik Emeljus, uprasza się więc o kredyt na ten cel.

M. P O Z E R S K I m.p.

Pułkownik.

Za zgodność odpisu: